

031074

ÇANKI, Mustafa Namık

-
- 1 AİŞE TABAN, Mustafa Namık Çankı'nın büyük felsefe lügatı'nda klasik islâm felsefesiyle irtibat tarzı, İbn Sînâ örneği, Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2013
-
- 2 MURAT KARS, Mustafa Namık Çankı'nın eserlerindeki felsefi görüşlerin tespit ve değerlendirilmesi, Erciyes Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2010

TANZİMAT'TAN GÜNÜMÜZE TÜRK DÜŞÜNÇESİ

Cilt 5

13 Subat 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Tanzimat'tan Günümüze
AHLAKÎ VE EDEBÎ
Düşünce Temsilcileri

Editör ve Yazar: Süleyman Hayri BOLAY

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	238708
Tas. No:	920.0956 BOLAY

Ankara
2015

MUSTAFA NAMIK (ÇANKI) (D. 1883 - Ö. 1965)

Hüsameddin ERDEM

Çankı, Mustafa Namık (031074)

1299 R/1883 M'de Yanya vilayeti, Erçiri ilçesinde dünyaya gelmiş ve 11.03.1965'te İstanbul'da vefat etmiştir. Ahlak, sanat felsefesi, sosyoloji, psikoloji, Aristoteles, Platon gibi konular üzerine kitaplar yazmıştır. En bilinen eseri ise "Lalande" yöntemine göre yazdığı 1954-1958 yılları arasında yayımlanan üç ciltlik "Büyük Felsefe Lügati"dir. 1954 yılında Cumhuriyet Gazetesinde Hasan Âli Yücel ile karşılıklı yazıları, dil tartışmalarının o dönemdeki canlılığına ve içeriğine dair değerli ipuçları verir. Cemil Meriç ise *Jurnal*'de Çankı için şu sözlere yer verir; "Namık Çankı'yı hatırlamaya çalışıyorum. Mefistoya benzeyen bir hayalet. Neden felsefeye merak sarmıştı? Belki de başka şey yapamadığından. Şehrahlardan habersiz olduğu için aradığı meçhule patikalardan varmağa çalışan اساسız ve abasız bir derviş. Ne Müslümandı ne de Hristiyan. Bir Ahmet Naim de olamazdı, bir Rıza Tevfik de. Felsefeyi ciddiye almak isteyen, ciddiyetten mahrum bir cumhuriyet öğretmeni. Ama yıkılan bir kültürün mirasçısıydı da. Az çok Osmanlıca biliyordu. Otuz şu kadar yıl enkaz satıcılığı yaptı. Nihayet perişan hayatını perişan bir eserle tamamlamak gibi hazin bir bahtıyarlığı da tattı. "Felsefe Ansiklopedisi" hazmedilmemiş bir irfanın istifraından ibarettir. Zavallı Çankı, yabancı dil bilmiyordu. Kader onu da sonsuz bir ziyafet sofrasının misafirleri arasına sokmuştu. Mahiyetini bilmediği çeşitli içkileri ve nefis yemekleri midesine doldurdu. Sonra bu hazmedilmemiş muhtevayı kâğıtlara tevdi etti. Ne bir şairdi, ne bir nâsir. Felsefe ansiklopedisi denilen oldukça geniş bitpazarında eski eşya meraklılarının antika diye müşteri çıkacağı nice eşya bulunabilir. Mahiyeti meçhul, envanteri yapılmamış, nereden geldiği belli olmayan bir değerler hercümerci. Naklettiği malzemenin yükü altında çatırdaya çatırdaya ilerleyen eski bir konak arabası. Çankı, talihsiz bir Hilmi Ziya idi. Bir nevi müzayede memuru. İkisinin de müşterisi yok."

3432-3439